

Aan
De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden *Bekostiging en verzekering
gezondheidszorg* over de periode 1993-2003 voor de zorgdrager OZ
Zorgverzekeringen

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum
- 4 FEB. 2004

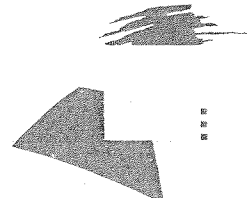
Zeer geachte mevrouw Van der Laan,

Uw kenmerk
C/S/03/2373
Uw brief van
31-10-2003
Ons kenmerk
arc-2003.6591/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de bovengenoemde zorgdrager in de zin van de Archiefwet 1995, u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden *Bekostiging en verzekering gezondheidszorg* over de periode 1993-2003.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen¹ aan.
2. De Raad heeft de ontwerplijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. De Raad adviseert u deze selectielijst vast te stellen voor de periode 1995-2003. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*

§ 3.1. *Ontwerplijst*
Deze ontwerplijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. Methode institutioneel onderzoek. Aan het ontwerp is een onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het *Rapport Institutioneel Onderzoek OZ Zorgverzekeringen. Handelingen*

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

van uitvoeringsorgaan OZ Zorgverzekeringen als zelfstandig bestuursorgaan over de periode 1993-2003.

§ 3.2. Driehoeksoverleg

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Al ten tijde van het driehoeksoverleg is een historicus uitgenodigd om als externe deskundige aan de voorbereiding van de ontwerplijst mee te werken.

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-2003.6591/2

§ 3.3. Terinzagelegging

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

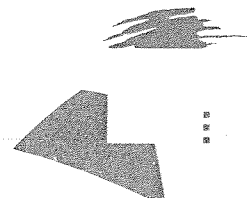
Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerplijst (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. De reikwijdte van de ontwerplijst

De ontwerplijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode 1993-2003, waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdrager.

De Raad heeft veel waardering voor het feit dat OZ Zorgverzekeringen zich serieus kwijt van zijn archiefwettelijke verplichtingen door een selectielijst op te stellen voor dat deel van het bedrijfsarchief dat te beschouwen is als overheidsarchief in de zin van de Archiefwet 1995.

Toch meent de Raad te moeten opmerken dat het opstellen en doen vaststellen van deze lijst door een enkele zorgdrager vooral vanuit doelmatigheidsoogpunt niet moet worden toegejuicht. Zowel de zorgdrager als de bedrijfstak, de Algemene Rijksarchivaris en de Raad voor Cultuur zijn gebaat bij een lijst die breed gedragen, ingediend en toegepast wordt. De Raad adviseert de Algemene Rijksarchivaris om in gevallen als deze actief te zoeken naar mogelijkheden om bijvoorbeeld de brancheorganisatie Zorgverzekeraars Nederland of het College voor Zorgverzekeringen ertoe te bewegen de selectielijst te 'adopter' en namens alle ziekenfondsen te

doen vaststellen. De wijze waarop de gezamenlijke universiteiten in hun overleg Post- en Archiefzaken Universiteiten opereren moge daarbij als lichtend voorbeeld dienen.

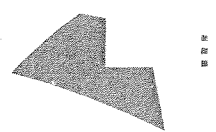
Niet alleen vanuit doelmatigheidsoverwegingen, ook omwille van de kwaliteit van het selectieinstrumentarium is de keuze van OZ Zorgverzekeringen om zelf een selectielijst voor de eigen organisatie op te stellen weinig gelukkig. Een organisatie is op zichzelf goed verdedigbaar, maar dient dan minstens een relatie te leggen met het (de) beleidsterrein(en) waarop de organisatie zich beweegt, zodat de selectie van archieven gemaakt kan worden tegen de achtergrond van de relevante inhoudelijke en institutionele context.

In de ontwerprijst van OZ Zorgverzekeringen ontbreekt (een verwijzing naar) de bredere context waarin de ziekenfondsen opereren. De minister van VWS is verantwoordelijk voor het institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein *Structuur en bekostiging gezondheidszorg*, dat de voor selectielijsten van ziekenfondsen noodzakelijke contextinformatie zou moeten bevatten. Over dat onderzoek is (nog) geen rapport beschikbaar.

Bij gebrek aan toereikende contextinformatie is het voor de Raad buitengewoon moeilijk te beoordelen of een ontwerprijst voldoende rekening houdt met de belangen zoals omschreven in artikel 2 lid 1 van het Archiefbesluit 1995. Ook moet de Raad constateren dat hij noch op basis van de selectielijst noch op basis van het onderzoeksrapport dat eraan ten grondslag ligt, kan beoordelen in hoeverre een ziekenfonds te beschouwen is als ZBO en optreedt als instantie bekleed met openbaar gezag. Daardoor is niet vast te stellen of de lijst toereikend is of meer omvat dan strikt noodzakelijk. De Raad heeft de indruk dat de reikwijdte van de lijst verder gaat dan de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het ziekenfonds als ZBO. Bijvoorbeeld ten aanzien van de handelingen 10, 11, 13 en 14 betwijfelt de Raad of hier sprake is van overheidshandelingen.

Tenslotte merkt de Raad op dat de voorgestelde periodisering van de lijst te ruim genomen is. Privaatrechtelijke rechtspersonen bekleed met openbaar gezag zijn pas vanaf de inwerkingtreding van de Archiefwet 1995 gehouden om dat deel van hun archief dat voortvloeit uit hun overheidstaak conform de Archiefwet in goede, geordende en toegankelijke staat te houden. De selectielijst hoeft dan ook slechts te gelden voor de periode 1995-2003.

De Raad is van mening dat de Algemene Rijksarchivaris zou moeten bewaken dat ontwerprijsten die in procedure genomen worden aan minimale kwaliteitseisen voldoen. Ook

acht hij het wenselijk dat de Algemene Rijksarchivaris zorgdragers als deze, die ver af staan van de theorie, praktijk en wetgeving t.a.v. archiefvorming bij de overheid, begeleidt bij het opstellen van een selectielijst teneinde te komen tot een verantwoord product.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur. Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de criteria uit 1997 zijn gebruikt, die niet formeel zijn vastgesteld. De Raad is verontrust over het uitblijven van de door het Nationaal Archief aangekondigde aanpassingen in de wijze van archiefselectie, waarin de kwestie van de status van de selectiecriteria zou worden meegenomen.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2003.6591/2

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria is het de Raad duidelijk dat het cultuur-historisch belang met deze lijst niet wordt geschaad, evenmin als het belang van de democratische controle, het belang van de recht- en bewijszoekende burger en het administratieve belang van de archiefvormer.

5. Nadere beoordeling van de ontwerplijst

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerplijst bezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de volgende opmerkingen.

Handeling 5: het benoemen van de leden van de Raad van Commissarissen

De neerslag van deze handeling wordt voorgedragen voor bewaring op grond van criterium 4. Vergelijkbare handelingen in andere selectielijsten voor overheidsarchieven worden vrijwel altijd voorgedragen voor vernietiging. De Raad ziet geen reden om in dit specifieke geval van deze lijn af te wijken en adviseert de waardering van deze handeling te wijzigen in *vernietigen* na afloop van een termijn van 10 jaar.

Handeling 7: het selecteren en benoemen van leden van de Raad van Bestuur

De Raad vermoedt dat het hier om een handeling met een rechtspositionele lading gaat. Dergelijke handelingen worden slechts bij hoge uitzondering voor bewaring voorgedragen. De Raad ziet daarvoor in dit geval geen grond. Hij adviseert u dan ook de neerslag van deze handeling aan te merken voor vernietiging. De vernietigingstermijn zou afgestemd moeten worden met de betrokken pensioenverzekeraar.

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-2003.6591/2

Handeling 10: het sluiten van overeenkomsten met (gelieerde) instellingen waarvoor het ziekenfonds administratieve werkzaamheden gaat verrichten

Handeling 11: het vaststellen van de toerekeningsystematiek van beheerskosten voor het verrichten van administratieve werkzaamheden voor derden

Handeling 13: het vaststellen van het jaarlijkse marketingplan

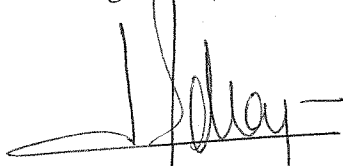
Handeling 14: het vaststellen van de distributiekkanalen voor informatieverstopping aan verzekerden

Ten aanzien van deze handelingen vraagt de Raad zich, zoals eerder opgemerkt, af of het overheidshandelingen zijn. Mocht dat wel het geval zijn, dan nog acht de Raad bewaring door en op kosten van de rijksoverheid niet op zijn plaats, omdat hier geen sprake is van materiaal dat van belang is voor de reconstructie van het overheidsbeleid op hoofdlijnen.

6. *Advies*

Strikt formeel zou de Raad aan de beschreven tekortkomingen van de lijst voldoende argumenten kunnen ontleen om negatief te adviseren. Hij heeft echter gekozen voor een pragmatische opstelling. De lijst is niet schadelijk voor de belangen van het historisch onderzoek, de democratische controle en de recht- en bewijszoekende burger. En het feit dat OZ Zorgverzekeringen zich bewust is van zijn archiefwettelijke verplichtingen en daar gevolg aan geeft verdient naar de mening van de Raad waardering en ondersteuning. Daarom adviseert de Raad u deze ontwerp-lijst vast te stellen voor de periode 1995-2003, met inachtneming van de kanttekeningen die in dit advies zijn gemaakt.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenbarg
Algemeen secretaris